

Tomas Venclova

Urodzony w 1937 roku w Litwie jest najwybitniejszym żyjącym poetą litewskim.

Jako dysydent i współzałożyciel Litewskiej Grupy Helsińskiej wyjechał z ZSRR i Litwy w 1977 roku. Zamieszkał w USA, gdzie przez wiele lat wykładał literaturę słowiańską na Uniwersytecie Yale.

Tomas Venclova jest laureatem wielu nagród literackich i tytułów *honoris causa*. Jego poezję wprowadził do języka polskiego Czesław Miłosz, publikując w 1973 na łamach paryskiej „Kultury” przekład wiersza *Rozmowa w zimie*. Po polsku ukazały się liczne zbiory wierszy a także esejów i tom korespondencji z Czesławem Miłoszem. Wśród najważniejszych tomów należy wyróżnić zbiory wierszy *Rozmowa w zimie* i *Obrócone w ciszę* a także tom esejów *Opisać Wilno* oraz rozmowę-rzekę *Magnetyczna Północ*. Wiersze i eseje Tomasa Venclovy były ponadto publikowane w przekładach na m.in. na angielski, chiński, niemiecki, włoski, szwedzki i ukraiński.

Od lat 70. Tomas Venclova był zaprzyjaźniony z polskimi pisarzami i intelektualistami, w latach 80. związał się z kręgiem polskich pisarzy na emigracji i w 1983 dołączył do zespołu redakcyjnego „Zeszytów Literackich”, gdzie przez ponad trzy dekady publikował swoje wiersze i eseje. Tłumaczył na litewski polskich poetów, m.in. Cypriana Kamila Norwida, Zbigniewa Herberta, Czesława Miłosza

i Wisławę Szymborską, ogłosił także monografię twórczości Aleksandra Wata.

Po upadku ZSRR angażował się w życie kulturalne Litwy, działał – wraz z Czesławem Miłoszem – na rzecz zbliżenia Litwy i Polski.

Wszechstronnie wykształcony twórca należy do najwybitniejszych erudyków-humanistów w literaturze naszych czasów. Podobnie jak Zbigniew Herbert w swojej twórczości często nawiązuje do historii klasycznej, a przede wszystkim przeciwstawia się okrucieństwu i niesprawiedliwości, nie stroni od tematów trudnych, nie narzuca odpowiedzi, zachęca do odwagi myślenia.